SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ
OBLASTNEJ ORGANIZÁCIE CESTOVNÉHO RUCHU
REGION LIPTOV
ZA ROK 2017

PRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ
OBLASTNEJ ORGANIZÁCIE CESTOVNÉHO RUCHU REGION LIPTOV
ZA ROK 2017

Úvodné slovo predsedu predstavenstva

Vážené dámy a vážení páni,

Oblastná organizácia cestovného ruchu REGION LIPTOV už šiesty rok realizuje aktivity na zvýšenie atraktívnosti a konkurencieschopnosti regiónu, zlepšenie organizácie destinačného manažmentu a podporu predaja regiónu Liptov.

Za šesť rokov existencie oblastnej organizácie vidno prvé úspechy organizácie destinačného manažmentu, ako zvyšovanie vybranej dane a legalizácia ubytovania prostredníctvom projektu Liptov Region Card, realizácia projektu SKI & AQUA BUS, rozvoj cykloturistiky a infraštruktúry pre turistov, propagácia a prezentácia regiónu pod značkou Liptov.

Teší ma, že môžem prispieť svojimi skúsenosťami k rozvoju turizmu v regióne Liptov.

Ing. Ján Blcháč, PhD.
predseda predstavenstva
REGION LIPTOV,
oblastná organizácia cestovného ruchu

PRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ OBLASTNEJ ORGANIZÁCIE CESTOVNÉHO RUCHU REGION LIPTOV ZA ROK 2017

1. REGION LIPTOV V ŠTATISTIKÁCH

Región Liptov je druhou najnavštevovanejšou horskou destináciou na Slovensku, ktorú navštívilo v minulom roku 577 357 návštevníkov (o 35 tis. návštevníkov viac), čo predstavuje nárast o 6,6 % v porovnaní s rokom 2016. Počet prenocovaní dosiahol 1 611 920 čo je o 69 355 prenocovaní viac ako v roku 2016. V roku 2017 zaznamenal región Liptov rast počtu prenocovaní o 4,5 % v porovnaní s rokom 2016, pričom ubytovacie kapacity zaznamenali pokles o 94 lôžok, čo predstavuje pokles o 6 %. Priemerná dĺžka pobytu v regióne je 2,8 dňa, porovnateľná s rokom 2016.
Liptovu sa darí od roku 2008 neustále zvyšovať návštevnosť a počet prenocovaní, každoročne o viac ako desať percent. Takýto rast počtu návštevníkov a prenocovaní nie je dlhodobo udržateľný. Preto v minulom roku intenzita rastu návštevnosti a počtu prenocovaní znížila na úroveň celoslovenského priemeru. Nižší rast návštevnosti a počtu prenocovaní bol spôsobený tým, že domáci návštevníci vo väčšej miere volili možnosť zahraničnej dovolenky, keďže obavy z terorizmu neboli také vysoké. Rast návštevnosti o 6,6 % a počtu prenocovaní o 4,5 % považujeme za veľmi dobrý výsledok aj vzhľadom na skutočnosť, že nastal pokles počtu lôžok o 6 % a tiež preto, že konkurencia ostatných regiónov rastie.

ŠTATISTICKÉ POROVNANIE ROK rok 2017 a rok 2016	Návštevníci		Prenocovania návštevníkov		Priemerný počet prenocovaní spolu		Tržby za ubytov. spolu vr. DPH (EUR)	
	rok 2017	Trend návštevníci (v %)	rok 2017	Trend prenocovania v %	rok 2017	Trend priem. prenocovaní v %	rok 2017	Trend tržby v %
Slovenská republika	5 375 475	7,00	14 936 766	5,65	2,8	-1,27	396 749 657	6,88
Žilinský kraj	1 035 225	6,12	2 896 764	4,31	2,8	-1,71	74 016 292	4,58
Liptovský Mikuláš	443 239	4,94	1 202 182	2,58	2,7	-2,26	31 311 502	1,72
Ružomberok	134 118	12,43	409 738	10,56	3,1	-1,66	8 670 029	20,64
Liptov spolu	**577 357**	**6,59**	**1 611 920**	**4,50**	**2,8**	**-1,97**	**39 981 531**	**5,30**

Zdroj: Štatistický úrad SR

Trend počtu návštevníkov a prenocovaní v Liptove a na Slovensku v rokoch 2006 – 2017

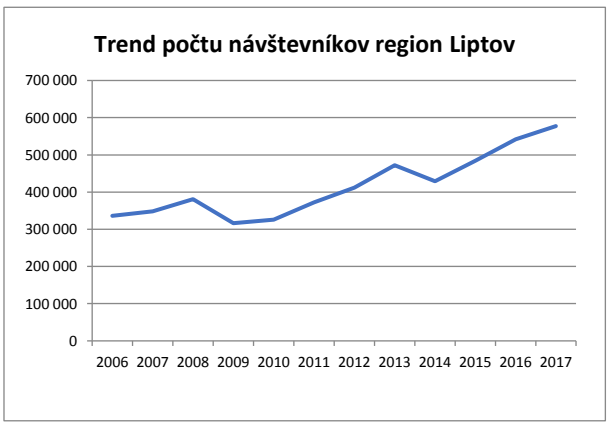

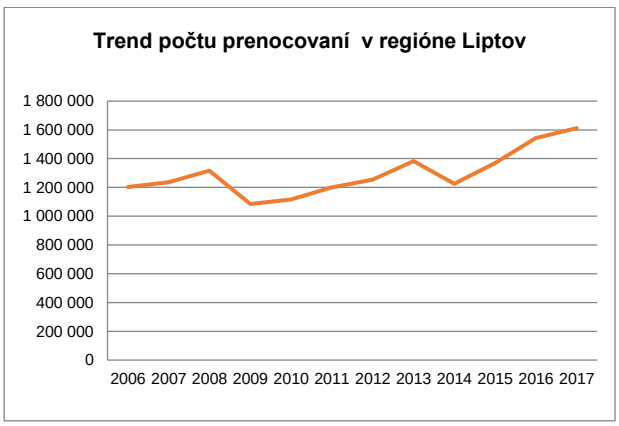

Najväčší nárast počtu návštevníkov a prenocovaní o viac ako 6,6 % (2017 vs 2016) **sme dosiahli v letnej sezóne**. V mesiacoch júl a august bola rekordná návštevnosť vďaka silnej marketingovej komunikácii a PR aktivitám a tiež bezpečnostnej situácii vo svete, keď veľa návštevníkov uprednostnilo bezpečnú dovolenku na Slovensku. V letnej sezóne región Liptov dosiahol počet návštevníkov 323 tis., čo predstavuje 900.tis. prenocovaní. Počas letnej sezóny boli kapacity ubytovacích zariadení **značne obsadené v mesiacoch júl a august, ďalšie nárasty počtu prenocovaní môžeme dosiahnuť zvýšením obsadenosti v mimosezóne máj - jún a september – október**.

Zimná sezóna bola úspešná, ubytovacie kapacity v Demänovskej doline boli naplnené takmer na maximum, v dôsledku čoho zaznamenávame nárast počtu prenocovaní v meste Liptovský Mikuláš a okolitých obciach. Rekordný rast prenocovaní sme dosiahli v apríli o 24 % a to vďaka veľkonočným sviatkom. Počas zimnej sezóny na Liptov prišlo takmer 254 tisíc návštevníkov.

Najväčší záujem návštevníkov je o pobyty v okrese Liptovský Mikuláš - v Demänovskej doline, Liptovskom Mikuláši, Liptovskom Jáne. Pobyty v okrese Liptovský Mikuláš tvoria až 80 % pobytov na Liptove. Okres Ružomberok navštívilo v minulom roku len 20 % návštevníkov regiónu Liptov, ale práve tu sa nám darí efektívne využívať potenciál a zaznamenali sme vyšší rast návštevnosti o 10,9 %. Ubytovacie kapacity tejto časti regiónu nie sú vždy dostatočne vyťažené, vzhľadom na nižšiu atraktivitu ponuky CR na dolnom Liptove. **Aktivity treba zamerať aj na mikroregióny, ktoré nedostatočne využívajú potenciál na rozvoj CR, najmä lokality na spomínanom dolnom Liptove.**

Z hľadiska štruktúry návštevníkov v minulom roku domáci návštevníci tvorili 63,3 %, zahraniční návštevníci 36,7 %, pričom trend rastu bol intenzívnejší u zahraničných návštevníkov, ktorých prišlo viac o 10,4 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Zo zahraničných návštevníkov najviac prišlo: Čechov (+ 7,4 %), Poliakov (+11,2 %) Izraelčanov (+91,5 %), Maďarov (+33,9 %) a Ukrajincov (19,6 %).

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O SPOLOČNOSTI

Názov spoločnosti:	REGION LIPTOV – združenie cestovného ruchu
Sídlo:	Štúrova 1989/41, 031 42 Liptovský Mikuláš
Výkonný riaditeľ spoločnosti:	Ing. Darina Bartková (od 1.9.2012)

Členovia OOCR REGION LIPTOV k 31.12.2017:

Oblastná organizácia má šestnásť členov z toho desať samospráv a šesť podnikateľských subjektov.

mestá: Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok
obce: Bešeňová, Lúčky, Demänovská Dolina, Liptovský Ján, Pribylina, Liptovský Trnovec, Pavčina Lehota.
podnikateľské subjekty:
Eurocom Investment, s.r.o. / Bešeňová
Tatry mountain resorts, as.s / AquaparkTatralandia, Jasná Nízke Tatry
KÚPELE LÚČKY, a.s.
snow&bike, s.r.o. / Ski & bike park Malinô Brdo Ružomberok
DEMS, s.r.o.
1.Tatranská, a.s.

Vybraná daň z ubytovania.

Liptov zaznamenal nárast vybranej dane z ubytovania. V minulom roku bola vybraná daň z ubytovania v členských mestách a obciach 1 280 656 eur, čo predstavuje o 145 216 eur viac, t.j. o 12,8 %. Plán rastu vybranej dane sme prekročili o 100 656 eur. Počas šiestich rokov existencie oblastných organizácií cestovného ruchu výška vybranej dane v členských mestách a obciach vzrástla o 561 860 t.j. o 78 %.

Dôvodov rastu vybranej dane z ubytovania je viac: dôslednejší výber dane z ubytovania aj vďaka projektu

Liptov Region Card, využívanie centrálneho registra prenocovaní, zvýšenie sadzby dane z ubytovania v Liptovskom Jáne, rast ubytovacích kapacít v D. Doline (Hotel Pošta), marketingové aktivity na domácom a zahraničných trhoch a bezpečnostná situácia vo svete. Najväčší nárast vybranej dane zaznamenali samosprávy L. Ján, L. Trnovec, Demänovská Dolina, L. Mikuláš a Ružomberok. **Realizácia aktivít a spolupráca členov jednoznačne prispieva k zvyšovaniu návštevnosti regiónu, rastu vybranej dane a k naplneniu cieľov, ktoré si dala OOCR REGION LIPTOV v minulom roku.**

PRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ OBLASTNEJ ORGANIZÁCIE CESTOVNÉHO RUCHU REGION LIPTOV ZA ROK 2017

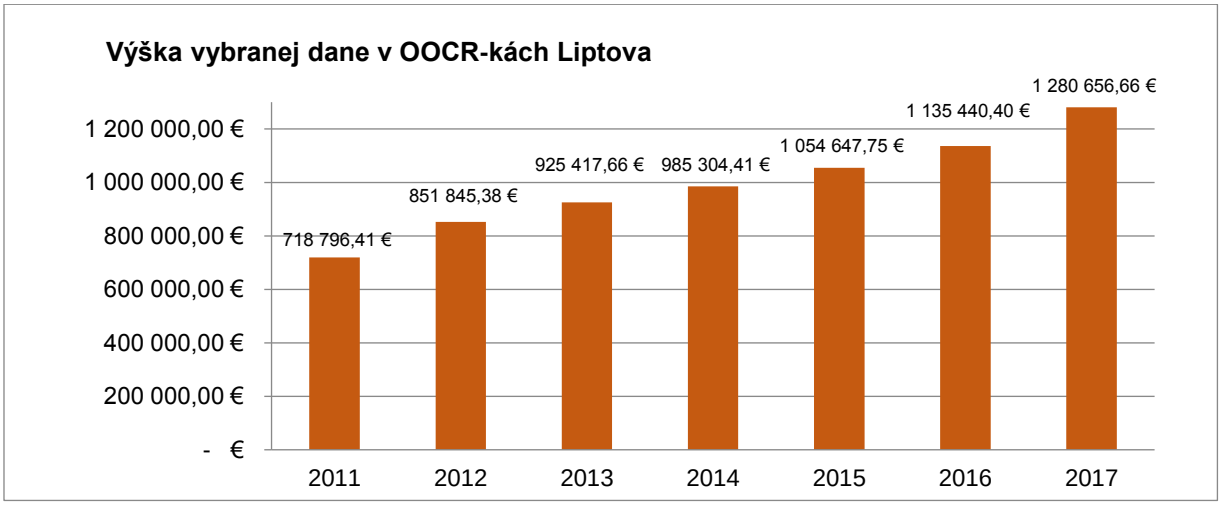

Predmet činnosti REGION LIPTOV – oblastná organizácia CR

Členovia na členskej schôdzi doplnili a schválili v stanovách predmet činnosti:

a. združovať subjekty cestovného ruchu so záujmom o rozvoj cestovného ruchu v regióne Liptov,
b. podporovať činnosť svojich členov pri tvorbe a realizácii koncepcie rozvoja cestovného ruchu,
c. podporovať efektívnu územnú organizáciu cestovného ruchu
d. tvoriť a realizovať marketing a propagáciu cestovného ruchu pre svojich členov na domácom trhu i v zahraničí
e. presadzovať spoločné záujmy svojich členov
f. spolupracovať s orgánmi obcí vrátane spracúvania a realizácie programov jeho podpory a rozvoja
g. iniciovať alebo zabezpečovať tvorbu, manažment a prezentáciu produktov cestovného ruchu,
h. podporovať kultúrny, spoločenský a športový život a zachovanie prírodného a kultúrneho dedičstva, vrátane organizácie podujatí rôzneho druhu pre obyvateľov a návštevníkov, organizovaných najmä členskými subjektmi a ich organizáciami,
i. poskytovať svojim členom poradensko-konzultačné služby
j. zostavovať a realizovať koncepciu rozvoja cestovného ruchu, pričom vychádza z vlastných analýz, krajskej a národnej stratégie cestovného ruchu,
k. spracovávať a predkladať projekty rozvoja cestovného ruchu a zabezpečovať ich realizáciu,
l. presadzovať trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu tak, by sa chránilo a zachovávalo životné prostredie zo všetkých jeho stránok a rešpektoval sa spôsob života miestneho obyvateľstva, ako aj ich vlastnícke a iné práva
m. aktualizovať integrovaný informačný systém využívaný v rámci svojej pôsobnosti
n. mapovať produkty, aktivity a hodnoty cieľového miesta vo svojom území v spolupráci s obcami, členmi oblastnej organizácie a zástupcami odbornej verejnosti,
o. zostavovať ročný plán aktivít, ktorý podlieha schváleniu valným zhromaždením,
p. zostavovať výročnú správu o stave a činnosti oblastnej organizácie a zverejňovať ju na svjoich internetových stránkach
q. podľa potreby zriadiť a prevádzkovať jednu alebo viacero turisticko-informačných kancelárií (TIK), aktivity zabezpečovať prostredníctvom informačných centier a TIK zriadených členmi organizácie, prípadne zriadených oblastnou organizáciou,
r. podporovať aktivity členov a ich organizácií schválené v rozpočte oblastnej organizácie formou príspevku, dotácie alebo transferu,
s. zvyšovať kvalitu ľudských zdrojov v cestovnom ruchu prostredníctvom koordinácie vzdelávacieho systému a vytvárať odborné zázemie pre samosprávy a podnikateľov v oblasti cestovného ruchu
t. realizovať spoločné investičné a neinvestičné projekty a podporovať účasť na cezhraničných projektoch,
u. koordinovať spoločný postup v legislatívnych úpravách v oblasti cestovného ruchu alebo s vplyvom na cestovný ruch,
v. spracovávať odborné analýzy a prieskumy trhu, sledovať štatistiky a vyhodnocovať trendy,
w. vykonávať mimoškolskú vzdelávaciu činnosť, a to podľa záujmu jednotlivých subjektov a uskutočňovať vydavateľskú činnosť,

x. podľa potreby zriadiť a prevádzkovať jednu alebo viacero cestovných agentúr,
y. využívať a podporovať značku Liptov a spoločné marketingové aktivity, produkty a projekty spolufinancované z externých zdrojov a fondov.

Orgány Oblastnej organizácie REGION LIPTOV
Orgánmi združenia sú: valné zhromaždenie, predstavenstvo, predseda predstavenstva, dozorná rada, výkonný riaditeľ.

Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom oblastnej organizácie. V minulom roku sa uskutočnili 2 stretnutia. Rozhodovalo o zásadných otázkach oblastnej organizácie, najmä: schvaľovanie stanov, rozpočtu, plánu aktivít, ročnej účtovnej uzávierky, výročnej správy, rozpočtové pravidlá oblastnej organizácie.

Predstavenstvo je riadiaci orgán oblastnej organizácie, ktorý zabezpečuje jej činnosť a fungovanie v období medzi zasadnutiami valného zhromaždenia. Má desiatich členov, ktorí sú volení valným zhromaždením na funkčné obdobie štyroch rokov. Predsedom predstavenstva v roku 2016 bol Ing. Ján Blcháč, PhD. ktorý bol zároveň štatutárnym zástupcom združenia. Za svoju činnosť zodpovedal valnému zhromaždeniu. Predseda predstavenstva koná v mene združenia vždy minimálne s jedným podpredsedom predstavenstva.

	Meno a priezvisko	*Pozícia v predstavenstve*	*Nominácia za zakl. člena*
1.	Ing. Ján Blcháč, PhD.	predseda predstavenstva	Mesto Liptovský Mikuláš
2.	Ing. Michal Slašťan	podpredseda predstavenstva	Mesto Ružomberok
3.	Ing. Michal Beňo	podpredseda predstavenstva	Tatry mountain resorts, a.s.
4.	Andrej Prevuzňák	člen predstavenstva	Obec Demänovská Dolina
5.	Ing. Matej Hulej	člen predstavenstva	EUROCOM Investment, s.r.o.
6.	Roman Vajs	člen predstavenstva	Obec Liptovský Ján
7.	Ing. Tomáš Gazdarica	člen predstavenstva	1.Ružomberská lyžiarska, a.s.
8.	Ing. Mgr. Martin Beňúch	člen predstavenstva	KÚPELE LÚČKY, a.s.
9.	Mgr. Sylvia Artzová	člen predstavenstva	1.Tatranská, a.s.
10.	Ing. Miroslav Pecho	člen predstavenstva	Obec Lúčky

Dozorná rada je kontrolný orgán oblastnej organizácie. Členovia sú volení valným zhromaždením na funkčné obdobie štyroch rokov. Má minimálne štyroch členov, obce a podnikateľské subjekty musia mať zastúpenie rovnakým počtom členov.

	Meno a priezvisko	*Pozícia v dozornej rade*	*Nominácia za zakl. člena*
1.	Ing. Slávka Medveďová	predseda dozornej rady	KÚPELE LÚČKY, a. s.
2.	František Šoltis	podpredseda dozornej rady	Tatry mountain resorts, a.s.
3.	Tibor Kočtúch	podpredseda dozornej rady	Obec Demänovská Dolina
4.	Ján Strachan	člen dozornej rady	DEMS, s.r.o.
5.	Ing. Matej Géci	člen dozornej rady	Mesto Liptovský Mikuláš
6.	Ing. Martin Baran	člen dozornej rady	Obec Bešeňová
7.	JUDr. Bohuš Palovič	člen dozornej rady	1.Tatranská, a.s.
8.	Mgr. Branislav Tréger, PhD.	člen dozornej rady	Mesto Liptovský Hrádok
9.	Andrej Devečka	člen dozornej rady	EUROCOM Investment, s.r.o.
10.	Patrik Habo	člen dozornej rady	Mesto Ružomberok

Tím oblastnej organizácie REGION LIPTOV
V oblastnej organizácii REGION LIPTOV boli v roku 2017 zamestnaní štyria zamestnanci na hlavný pracovný pomer – výkonná riaditeľka, ekonómka/účtovníčka a manažér TOP striediska Jasná a Demänovská Dolina, PR manažér a jeden zamestnanec financovaný z výzvy UPSVaR. Oblastná organizácia využívala služby Klastra LIPTOV na zabezpečenie administratívnych a marketingových činností v rozsahu dva a pol zamestnanca.

V regióne LIPTOV pôsobia dve spolupracujúce organizácie KLASTER LIPTOV a Oblastná organizácia REGION LIPTOV, ktoré majú prerozdelené činnosti. Klaster zabezpečoval služby Liptov Region Card

pre Oblastnú organizáciu REGION LIPTOV, Centrálny rezervačný systém Liptova a aktivity financované z EU fondov.

3. REALIZOVANÉ AKTIVITY OOCR REGION LIPTOV

3.1 MARKETING A PROPAGÁCIA REGIÓNU LIPTOV

Zámerom marketingových aktivít bolo zvýšiť konkurencieschopnosť regiónu Liptov na príjazdových trhoch, zvýšiť známosť značky Liptov a zlepšiť využívanie prírodného a kultúrno - historického potenciálu regiónu hlavne v letnej sezóne.
Pokračovali sme v mediálnych kampaniach na podporu letného a zimného turizmu, mestského a kúpeľného cestovného ruchu. Hlavné komunikačné posolstvo kampaní bol slogan Všetko je na Liptove, čím sme prezentovali bohatú ponuku cestovného ruchu v regióne. Kampane prebiehali vo viacerých komunikačných kanáloch, v televízii, printoch, on – line prostredí, na facebooku, na billboardoch.

Kampaň na podporu letného turizmu na domácom, poľskom a českom trhu.
Online reklamná kampaň na slovenskom trhu prebiehala cez Facebook, Google AdWords a následne bol realizovaný remarketing, cielená bola na návštevníkov stránky visitliptov.sk – jej konkrétne podstránky. Vďaka kampani sme mali 10 a pol milióna zobrazení a regionálna stránka www.visitliptov.sk dosiahla 82 % nových návštevníkov.
Súčasťou letnej kampane bola aj sponzoringová kampaň v hlavnom vysielacom čase na TV JOJ. Letnú kampaň sme podporili silnou PR kampaňou s 30 tlačovými správami, vďaka ktorým sme mali viac ako 200 výstupov v printoch, na weboch a rádiách a desiatky výstupov v celoplošných televíziách - TV Markíza, TV JOJ, STV. Kampaň bola úspešná, plánujeme ju opakovať.
Letná kampaň prebiehala aj na poľskom trhu, kde sme promovali návštevu liptovských akvaparkov, ktoré sú pre Poliakov hlavným motívom návštevy Liptova. Bola to banerová kampaň google adwords, facebook a PR kampaň vrátane zabezpečenia infociest (dva pressstripy) a kampaň v rádiu. V rámci kampane sme zaznamenali 253 tis. klikov na stránku, 89 článkov v on-line prostredí. Kampaň v Radiu RMF Maxxx bola zameraná na mládež. Používali sa dva spôsoby propagácie prostredníctvom sponzoringu a reklamných spotov, kde sa promoval všeobecný produkt aqupark a samostatné eventy. Kampane boli úspešné, čo sa prejavilo aj na raste poctu návštevníkov z Poľska o 14,6 %.

Zimná kampaň prebiehala na tradičných trhoch – slovenskom, českom a poľskom trhu
Po úspechu letnej kampane sme aj v zime mali **kampaň v online prostredí na slovenskom trhu**. Online kampane určené na propagáciu regiónu Liptov prebiehali na reklamných platformách Google AdWords a Facebook. Použité reklamné formáty boli: bannerová reklama, video reklama a textová reklama vo vyhľadávaní. Na Facebooku boli použité aj reklamy vo formáte Carousel. Reklamy boli cielené na celé Slovensko.
Kampane tiež prebiehali vo vybraných regiónoch ČR - Praha a okolie; oblasti susediace so Slovenskom s potenciálom návštevy. Kvôli adresnosti bola kampaň cielená na vybrané podstránky visitliptov.sk.
Počas zimnej sezóny sme doteraz vydali niekoľko tlačových správ a patrili sme k mediálne najsilnejšie komunikovaným regiónom. Vďaka kampani sme mali doteraz 78 585 tisíc kliknutí na stránku www.visitlitov.sk, 151 300 tisíc zobrazení stránky, z toho 72,61 % bolo nových návštevníkov.
Na poľskom trhu sme realizovali PR kampaň a televíznu kampaň, ktoré prebiehali súčasne. V rámci PR kampane bolo publikovaných 14 článkov v tlači (celkový náklady 2,3 mil. výtlačkov) 68 článkov na internete, 4 vysielania v rádiu. V televízii TVN bol odvysielaný TV spot 12 krát, počet kontaktov 5,3 mil., GRP 30,8.

Na podporu zimného turizmu na nových zahraničných trhoch (UK, maďarskom a pobaltskom trhu).

Realizovali viacero aktivít s cieľom osloviť solventnejšiu klientelu. Výber cieľových trhov bol determinovaný existujúcim leteckým spojením.

Aj tento rok sme pokračovali **v online kampani na UK** trhu na podporu zimnej turistiky a leteckej linky Poprad – Londýn. Najefektívnejšie sa javili video prezentácie a video kampane na ski portáloch, FB a Instagramoch, ktoré sme teda realizovali aj v zimnej sezóne 2017/2018. Klientov z UK v stredisku Jasná naozaj cítiť a patria už k stabilnej klientele Liptova najmä v zimnej sezóne, hoci v porovnaní s hlavnými trhmi tvoria malé percento, ktoré ale každý rok postupne narastá.

Mediálna kampaň na Pobaltskom trhu s geolokáciou Litva Lotyšsko, Estónsko. Realizovala sa bannerová reklama, prostredníctvom ktorej sme zaznamenali 68 274 klikov, 58 740 692 impresií, 62 823 videní videí, 16 PR článkov, ktoré mali 30 768 prečítaní. Súčasťou aktivity bola aj infocesta novinárov z pobaltských krajín.

Kampaň na Maďarskom trhu - podľa štatistík návštevnosti z roku 2016, ktoré ukázali nárast maďarskej klientely sme sa rozhodli aj tento trh podporiť online kampaňou. Na maďarskom trhu sa realizovala banerová reklama, google a video reklama a FCB reklama. Počas kampane sme zaznamenali: 4300klikov, 2 mil. impresií, 795,4 tis videní videa, Google – 2500 klik / 2,4 mil. impresií, FCB – 11,3 tis klik / 966,3 impresií / 11 tis videní videa)

Kampaň na Ukrajinskom trhu - inzercia 4 x v Travel in flight magazíne charterových letov Ukrajina / Kyjev. Náklad 30 000 ks každé vydanie.

Úspešnosť kampaní potvrdzuje aj rast zahraničných návštevníkov. V roku 2017 **bol trend rastu u zahraničných návštevníkov intenzívnejší, nárast o 9,2 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Zo zahraničných návštevníkov najviac prišlo: Čechov (+ 7,4 %), Poliakov (+11,2 %), Izraelčanov (+91,5 %), Maďarov (+33,9 %) a Ukrajincov (19,6 %).**

Elektronická komunikácia je významným komunikačným kanálom pri výbere dovolenky, čo potvrdil aj prieskum SACR z roku 2016. Zlepšovanie on-line komunikácie je kľúčové pre rast návštevnosti regiónu:

- zabezpečovali sme informačný servis prostredníctvom ***stránky*** ***www.visitliptov.sk, www.liptovcard.sk***. V rámci aktivity sme zlepšili prehľadnosť stránky a jednotlivých podstránok, obsahovú hodnotu informácií na stránke, začali sme optimalizovať SEO. Vďaka týmto aktivitám a kampaniam sa zlepšil počet relácií stránky o 14 %, zobrazenia stránky o 20 % a priemerné trvanie relácie o 20 %. Pravidelne sme aktualizovali stránku (4 x ročne) o novinky letnej/zimnej sezóny a mimosezóny v regióne a v strediskách, mestách, informácie o podujatiach, pobytové balíky, cyklotrasy, turistické trasy, informácie o projekte Poklady na Liptove, zľavy s Liptov Region Card, Liptovská hviezda ap.
- zaslali sme 6 ***newsletterov*** SK a PL (novinky leta, novinky zimy a ponuka regiónu Liptov v mimosezónach, podujatia v regióne) potenciálnym klientom na 60 000 mailových adries v slovenskej a poľskej jazykovej mutácii.

- úspešne sme pokračovali v projekte Liptov News, v rámci ktorého sme pripravili 60 reportáží o cestovnom ruchu, novinkách, podujatiach a aktivitách. Liptov News sú prezentované na stránke

visitliptov.sk, facebookovom profile, weboch členov, TV v niektorých hoteloch v regióne. Liptov News Servis sú zasielané novinárom zdarma, vo forme informačného servisu: text a video. Vďaka projektu sa nám darí zlepšovať prezentáciu regiónu v médiách a zvyšovať počet mediálnych výstupov.

- realizovali sme pravidelný tlačový servis o novinkách a aktivitách v destinácii, celkom bolo vydaných 61 tlačových správ, distribuovaných slovenským, českým a poľským médiám. Prostredníctvom PR agentúry v Anglicku sme zabezpečili PR služby a infocesty významných novinárov z najčítanejších ski médií a podarilo sa nám týmto spôsobom vytvoriť veľmi pekné PR výstupy v periodikách ako Mpora, Sunday Telegraph, Ski Club, na blogoch a podobne.
- infocestu pre českých novinárov s prezentáciou letnej sezóny so zameraním na rodiny s deťmi v regióne Liptov, ktorej sa zúčastnilo 10 novinárov
- individuálnu infocestu rakúskeho novinára so zameraním na syrárstvo a bryndziarstvo
- v spolupráci s ministerstvom španielsku infocestu zameranú na horský cestovný ruch
- infocestu rusky hovoriacich touroperatorov a novinárov zameranú na zimnú dovolenku
- infocestu poľských blogerov zameranú na zimnú lyžovačku pre rodiny s deťmi

Propagačné materiály – zabezpečili sme tlač propagačných materiálov o jednotlivých atrakciách na Liptove a možnostiach trávenia voľného času. Celkom bolo vydaných 10 druhov propagačných materiálov a máp: Liptovský Mikuláš a okolie, Kostol sv. Mikuláša, Liptovský Mikuláš pre rodiny s deťmi, Sprievodca atraktivitami leto/zima, Letná a lyžiarska mapa lyžiarskych stredísk, Sprievodca Liptov Region Card, Grafikon k SKI & AQUA busu, Kniha Drakopark, kniha Poklady Liptova, Poster LRC.

Prezentácia na výstavách a podujatiach - Región Liptov sa zúčastnil na viacerých výstavách cestovného ruchu na Slovensku, v Českej republike a Poľskej republike

- ITF SlovakiaTour Bratislava 26.-29.1.2017
- Gotour Brno 19.-22.1.2017
- Slovenské dni v Prahe 4.-5.9.2017
- World travel show vo Varšave 20-22.10.2017

Účasť na výstavách prispela k zvyšovaniu známosti značky Liptov a ponuky regiónu. V nákladoch sú zahrnuté: nájom stánku, náklady na ubytovanie, dopravu, zabezpečenie prezentácie na výstavách a podujatiach.

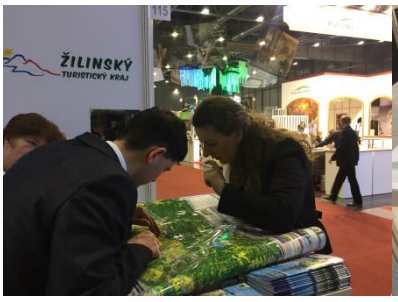

Projekt Liptov Region Card

V roku 2017 sme pokračovali v projekte Liptov Region Card (ďalej LRC). Väčšina ubytovacích zariadení, až 97 % poskytovala LRC klientom zadarmo. Klienti, ktorí boli ubytovaní u zmluvných partnerov a ktorí odvádzajú daň z ubytovania a poskytujú LRC každému klientovi, získali LRC zadarmo. Do projektu sa zapojilo 87,5 % ubytovacích zariadení z členských miest a obcí. Vďaka novému konceptu projektu LRC sme získali informácie o počte prenocovaní klientov. Tieto informácie využívajú samosprávy na kontrolu výšky odvedenej dane z prenocovania.

3.2 PREVÁDZKOVANIE CENTRÁLNEHO REZERVAČNÉHO SYSTÉMU

V rámci aktivity sme zabezpečili prevádzkovanie systému, on-line predaj pobytov, správu profilov, aktualizácie informácií a fotografií ubytovacích zariadení, reporting. Zvýšili sme prehľadnosť užívateľského prostredia, zabezpečili sme dve skupinové školenia, viacero individuálnych školení pre ubytovacie zariadenia a telefonickú podporu HOT -line, aby sme zvýšili využívanie Centrálneho rezervačného systému ubytovateľmi.
K 31.12.2017 bolo registrovaných v CRS 151 ubytovacích zariadení, čo je 57 % z celkového počtu ubytovacích zariadení v členských mestách a obciach na Liptove.

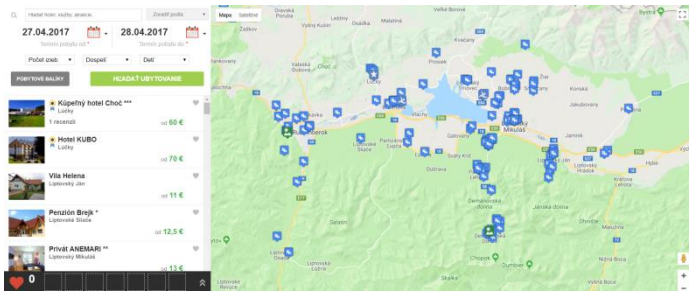

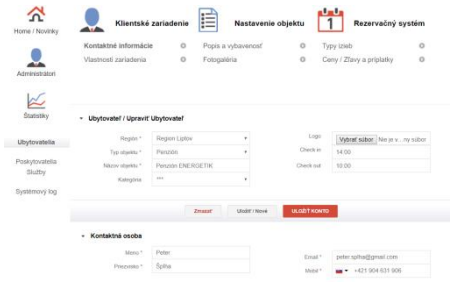

3.3 TVORBA A PODPORA PRODUKTOV CR

Rozvoj turistiky

Poklady na Liptove: cieľom aktivity bolo motivovať rodiny s deťmi k návšteve a spoznávaniu Liptova. Poklady na Liptove sme rozdelili do 7 kategórií (pokladov). V projekte bolo zapojených 51 turisticky zaujímavých miest Liptova. Pri návšteve minimálne 5 miest zapojených do projektu, nájdení truhličky a vylúštení hádanky, deti získali darček z Liptova.
Termín: 16.6.-30.9.2017
Počet navštívení atrakcií: 3 566, pokles o 58 % v porovnaní s 2016
Počet vydaných darčekov: 746 ks čo je pokles vydaných darčekov o 73%
Bol to štvrtý ročník poznávacej hry pre rodiny s deťmi, ktorá spojila až 51 zaujímavých miest regiónu a motivovala k návšteve a poznávaniu Liptova. Projekt po štyroch rokoch zaznamenal určité morálne opotrebovanie, podmienka navštíviť 5 atrakcií odradila návštevníkov zapojiť sa do hry. Preto počet vydaných darčekov bol nižší ako v minulom roku. Projekt generuje pozitívne PR o regióne, zároveň je návodom pre rodiny s deťmi ako prežiť atraktívnejšiu dovolenku a zároveň spája atrakcie v regióne

v tvorbe spoločného produktu. V projekte budeme pokračovať s výraznejšou inováciou konceptu novým názvom Liptoviedky.

Spolupráca s turistickými portálmi - zrealizovali sme viaceré aktivity na zlepšenie propagácie turistiky na Liptove, pritiahnutie ľudí do hôr a posilnenie pozitívneho vzťahu k horám a environmentálneho povedomia. Na webstránke visitliptov.sk sme doplnili a aktualizovali turistické trasy a zaujímavé turistické ciele ako horské chaty, útulne a rozhľadne. Zoznam trás sa rozšíril aj o náučné chodníky. Pokračovali sme v **spolupráci s portálom www.hiking.sk**, ktorý má návštevnosť 4,3 mil. návštevníkov ročne. Počas letnej sezóny boli propagované trasy a eventy na Liptove prostredníctvom bannerovej inzercie, PR článkov ale tiež redakčných článkov a noviniek na hiking.sk. Okrem toho turistický portál vytvoril 2 prezentačné videá k turistickej trase Lúčky - Chopok a tiež k túre pre deti v lokalite Sidorovo, Ružomberok.

Obnova a tvorba turistickej infraštruktúry

Príbeh vody – v rámci aktivity sme zatraktívnili existujúci náučný chodník vinúci sa popri riečke Demänovka, doplnili o mobiliár. Chodník približuje návštevníkom a turistom vodu a jej pôsobenie v priestore a čase, upozorňuje na jej dôležitosť a silu, ktorá za dlhé veky vytvorila celú dolinu pod zemou aj nad ňou a utvára jej tvár dodnes. V rámci aktivity bol vybudovaný mobiliár pre turistov, 4 informačné tabule, lavičky s operadlom 3 ks, lavičky jednoduché 7 ks, 3 ks stoly, smerové tabule a prvky land art (10 ks) na zatraktívnenie lokality.

Náučný chodník Medvedia cesta

Realizovali sme náučný chodník Medvedia cesta, ktorý je určený pre detských i dospelých návštevníkov Hrabovskej doliny a okolia, aby ich nenáročným spôsobom oboznámila so životom medveďa hnedého, ktorý sa v tejto lokalite vyskytuje. Okrajovo približuje aj ostatnú faunu a flóru doliny. V rámci nenáročnej pešej trasy sa návštevníci zastavia pri siedmich stanovištiach Medvedej cesty a získajú základné informácie o medveďovi hnedom a jeho zvyklostiach. Okrem textových informačných tabúľ cestu tvoria fototapety, medvedí bunker či medvedia „kúpeľňa“. Trasa začína v Hrabovskej doline pri priehrade a končí pod Sidorovom pri Mini Farme. Náučný chodník dotvára ponuku turistiky v Hrabovskej doline, prepája ju s ďalšími turistickými cieľmi ako je Malinô Brdo, Vlkolínec, Sidorovo a turistickými chodníkmi.
V rámci projektu boli vybudované /informačné tabule, lávky a premostenia, zábradlia, lavičky, smerovníky.

Vyhliadka pri Pavčinej Lehote
V rámci aktivity boli na vyhliadkovom bode postavené 3 lavičky a preliezka s hojdačkami.
Športová a zábavná zóna Bešeňová
V rámci aktivity boli osadené preliezka, šmýkačka, dvojhojdačka a dve lavičky.
Športová fit zóna pre rodiny v Trnovci
V rámci aktivity bolo osadených päť cvičiacich prvkov: rúčkovadlo, rebrík, bradlá, lavička, hrazda.
Vyhliadková terasa Sidorovo - v rámci aktivity bola vybudovaná vyhliadková terasa na Sidorove, ktorú tvorí zábradlie (4 ks), dve informačné tabule.

Rozvoj cykloturistiky
Liptov má už viac ako 900 km cyklotrás a stále pokračujeme v ich značení a údržbe. Čo sa týka produktov cykloturistiky a propagácie realizovali sme viaceré aktivity.
Aktualizovali sme **cykloturistickú mapu** a zabezpečili jej tlač v počte 17 000 ks. Mapu je potrebné aktualizovať prakticky každý rok keďže trasy pribúdajú. Trasy sa samozrejme aktualizujú aj na webovej stránke a mobilnej aplikácii „Liptov".

Vytvorili sme aj **propagačný materiál k novému produktu nedeľných cyklovýletov**, kde sme zahrnuli aj propagáciu e-bike produktov na Liptove.

Kontinuálne sa snažíme zabezpečovať aj foto a video banku tak, aby sme mohli ďalej propagovať naše cykloprodukty a Liptov ako cykloregión.

S deťmi na kolesách: Tradičný cykloevent S ďeťmi na kolesách sa konal začiatkom septembra. Podujatie muselo byť kvôli nepriaznivému počasiu preložené z 20. augusta. Podujatie sa teší veľkej obľube aktívnych rodín s menšími deťmi. V roku 2017 sme týmto eventom spropagovali trasu „Cyklokorytničky" pri Ružomberku. Súčasťou prípravy podujatia je vždy aj celoslovenská online kampaň. Počet účastníkov bol aj napriek chladnému počasiu 150 a rodiny si pripravený program a náučné stanovištia naozaj užili. Do budúceho roka sme termín podujatia presunuli na začiatok leta kvôli nestálosti počasia v septembri aj kvôli novinke, ktorú na cyklotrase pripravujeme.

Cyklovýlety - Prvý rok sme skúsili nový produkt organizovaných cyklovýletov, ktoré sa konali vždy v nedeľu počas leta. Celkovo sme zorganizovali 8 výletov, vždy do iného kúta Liptova. V prípade priaznivého počasia sa jedného výletu zúčastnilo až 40 cyklistov z Liptova, okolitých regiónov ale aj zo západného a východného Slovenska. Výlet je zabezpečený jednak sprievodcom, zdravotníkom, ale aj cyklobusom, takže každý, aj naozaj slabší cyklista, sa nemusí báť spoznávať miesta, na ktoré by si sám netrúfol. Súčasťou ponuky bol aj prenájom e-bikov. Fotky a zážitky z týchto výletov boli propagované cez sociálne siete a webstránku, takže produkt plnil najmä propagačnú funkciu cykloregiónu.

Ružomberské schody
Cyklistické preteky známe už aj za hranicami Slovenska, vedúce centrom mesta s využitím zjazdov po viacerých schodoch vedúcich z Nám. A. Hlinku. V roku 2017 to bol 7. ročník celodennej športovej akcie nie len pre profesionálnych cyklistov, ale aj širokú verejnosť.
V uliciach mesta sú postavené trate pre najmenších cyklistov /deti predškolského veku/ a st. žiactvo. Po druhýkrát sa išiel divácky atraktívny ŠORTREK po asfalte a horskom teréne. Záver podujatia bol určený pre elitnú kategóriu XC cross coutry a downhill bike.
Na záver je v parku usporiadané kult. – spoločenské podujatie.

Na rozvoj cykloturistiky je potrebné značiť nové trasy a zabezpečiť ich neustálu údržbu. V roku 2017 sme vyznačili 40 km nových trás (Malužinský tajch, Okruh Liptovský Trnovec a časť Podtatranskej magistrály).
Zároveň sa priebežne pripravovali a legalizovali ďalšie trasy, ktoré sa budú značiť v roku 2018 (dokončenie Podtatranskej magistrály, spojka Čertovica, trasy v Demänovskej doline atď.)

Organizácia podujatí
REGION LIPTOV z členských príspevkov a dotácie organizovala viaceré podujatia na zviditeľnenie regiónu a budovanie pozitívneho PR: Otvorenie letnej sezóny v Tatrapolise, Zelený Chopok, Otvorenie zimnej turistickej sezóny na Liptove a Winter Music Opening. Realizovali sme aj podujatia na oživenie turistických centier a pritiahnutie turistov na Liptov: Speed back race, Ratrak stage, Jasná adrenalín, Kraslicou na Chopok, Liptov Ride, Hero season trophy, Bešeňová fashion opening, Liptovfest, Dračie noci na Chopku, Tanečná horúčka v Bešeňovej, Svätojánske noci, Beach music party, Mikulášske leto, Švábkafest, Drevené kráľovstvo.

3.3 PODPORA ATRAKTIVÍT V REGIÓNE LIPTOV

Tvorivé dielne Vlkolínec

Aktivita je zameraná na oživenie a zatraktívnenie pamiatky UNESCO Múzea ľudovej architektúry v prírode Vlkolínec. Návštevníci mali príležitosť zoznámiť sa s dávno zabudnutými remeslami - hrnčiarstvo, tkanie, čipkovanie, rezbárstvo, drôtikárstvo a paličkovanie.
Návštevníci si mohli vyskúšať pod dohľadom odborníkov ručnú prácu a vyrobiť si vlastný výrobok. Vyrobený predmet si mohli odniesť domov ako pamiatku na návštevu Vlkolínca.
Termín: 1. júl – 31.august 2017
Počet zapojených: 25 000

Drakopark
Zábavná hra pre rodiny s deťmi na oživenie a zatraktívnenie Demänovskej doliny. Aktivita si získala veľkú obľubu. Počas letnej sezóny 2017 sa v stredisku rozdalo viac ako 10 000 ks tlačených máp v ktorých boli uvedené rôzne úlohy a hádanky. Rodiny s deťmi tak získali jednoduchý návod, ako si spríjemniť dovolenku, poznať tajomstvá Demänovskej doliny, Liptova a získať darček.
V nákladoch na aktivitu je zahrnuté: montáž a demontáž Drakoparku, nájom garáže na umiestnenie Drakoparku - keďže táto aktivita prebieha počas letnej sezóny, náklady na tlač propagačného materiálu.
Novinkou tejto sezóny bol preklad všetkých úloh do ENG jazyka a objednanie nových odmien vo forme magnetiek. Vzhľadom na úspešnosť aktivity plánujeme pokračovať aj v nasledujúcom roku 2018.
Počet odovzdaných odmien: 2372 ks
Termín: 1.5. - 1.10.2017

Hrádocké hradné hry – podujatie sa uskutočnilo v areáli za Skalkou, na priestranstve za stredovekým hradom z prvej polovice 14. storočia v Liptovskom Hrádku. Počas podujatia v dobovom tábore skupiny historického šermu Rádu sv. Galahada mali návštevníci podujatia príležitosť poznať a vyskúšať si život

v stredovekom tábore. Súčasťou prezentácie boli 4 krátke divadelné predstavenia - Kohút a Ľalia, Všetky ženy rytiera Richarda, Ako ježibaba syna ženila a Šľahačkové kráľovstvo. V dobovom tábore boli umiestnené 3 stany s táborovým vybavením, dobová kuchyňa s prenosným ohniskom a prístreškom, kde návštevníci mohli vyskúšať jedlá podľa stredovekých receptov. Pri dobovom tábore bol umiestnený stan s ukážkou zbraní a zbroje doplnený odborným výkladom. Podujatie bolo zaradené do programu Dní mesta, aby sme tejto aktivite zabezpečili primeraný záujem návštevníkov. Súčasťou podujatia bola možnosť lektorovanej návštevy hradu a kaštieľa, ktorý bol najstaršou osídlenou osadou dnešného mesta Liptovský Hrádok.
Termín: 8. a 9. septembra 2017
Miesto: Liptovský Hrádok
Počet účastníkov: 4 000

Mikulášske leto - tvorí ponuka atraktívnych podujatí, ktorými chceme prilákať turistov z okolitých centier cestovného ruchu do centra mesta. V rámci tohto ročníka sa uskutočnila stovka podujatí rôzneho charakteru. Program podujatí bol pestrý, stredy patrili hudbe a letnému kinu v záhrade Múzea Janka Kráľa, štvrtky sa hľadali hudobné talenty na podujatí Open stage, nedeľa patrila najmenším a rozprávkam, konali sa rôzne výstavy a podujatia v rámci leta.
Novinkou Mikulášskeho leta bol animačný program **Nechaj sa zlapať** pred Múzeom Janka Kráľa každý piatok. Súčasťou atraktívneho programu pre turistov aj domácich obyvateľov bola prehliadka mučiarne a Múzea Janka Kráľa s ochutnávkou tradičných špecialít . Podujatie pritiahlo do centra mesta veľa turistov z okolitých centier turizmu.
Najobľúbenejším a najviac navštevovaným podujatím bola **STREET MUSIC NIGHT** – hudobná noc v centre mesta, do ktorej sa zapojilo rekordných 17 prevádzok v centre mesta. Podujatia sa zúčastnilo cca 4 000 návštevníkov, ktorí sa zabávali v centre mesta do neskorej noci.
Termín: 05.07. – 1.9.2017
V nákladoch na aktivitu je zahrnuté technické zabezpečenie, moderovanie, vystúpenia umelcov, poplatky SOZA, animačné aktivity, zapožičania DVD filmov.

Prevádzkovanie SKI & AQUA BUS-u

Projekt Ski & Aqua busu má už overený a vyskúšaný systém, v ktorom pokračujeme. Cítime zvýšený záujem a klienti túto službu čoraz viac využívajú, preto musíme pristupovať k posilovým spojom a rovnako sa snažíme uspokojiť všetky požiadavky, preto sme niektoré linky predĺžili, pridali obedný spoj Jasná a Liptovský Mikuláš. Rovnako sa snažíme dopravu skvalitňovať tým, že podmienkou pri výbere dodávateľa boli hlásiče v autobusoch a do budúceho roku aj obrazovky. Rovnako zvyšujeme nároky na štatistiky, čo však nie je jednoduché, keďže kapacita niektorých spojov v najsilnejšie dni je maximálne naplnená. Skúšobne sme zaviedli do vybraných spojov aj free wifi pre držiteľov Liptov Region Card.
Ski & Aqua bus premával v sezóne 2016/2017 na linkách

- Tatralandia – Jasná a späť
- Kúpele Lúčky – Jasná a späť
- Kúpele Lúčky – Malinô Brdo a späť
- Liptovský Ján – Jasná a späť

SKI & AQUA BUS premával v termíne: 26.12.2016 – 31.12.2016 a od 1.1.2017 až do 16.4.2017
V rámci aktivity sme zabezpečili prípravu projektu a grafikonov, označenie zastávok/označníkov, zabezpečenie povolení na umiestnenie označníkov a grafikonov na zastávky, tlač propagačných materiálov, poistenie vlastného autobusu, komunikačné služby za účelom sledovania pohybu autobusov, opravy autobusu a polep autobusov.
Počet prepravených osôb: 98 000 klientov
Projekt bol pozitívne hodnotený klientmi a ubytovateľmi, výrazne prispel k obsadenosti ubytovacích zariadení vo väčšej vzdialenosti od lyžiarskych stredísk. Vzhľadom na úspešnosť projektu plánujeme pokračovať aj v budúcom roku.

Doprava turistov a návštevníkov počas letnej sezóny

V roku 2017 sme skúsili zaviesť aj letnú linku spájajúcu mesto Liptovský Mikuláš s Bešeňovou a Ružomberkom. Išlo o víkendový spoj (piatok, sobota, nedeľa), ktorý spájal mestá a ubytovacie kapacity s aquaparkami, plážami a nástupnými miestami na cyklotrasy. Súčasťou dopravy bol aj cyklovozík. Celkovo za 27 dní prevádzky bolo prevezených 526 ľudí, obsadenosť autobusu bola nízka. Celkový náklad na aktivitu bol 5000 Eur. Myslíme si, že v lete turisti využívajú skôr vlastnú dopravu, preto sa budeme snažiť riešiť letnú dopravu skôr fakultatívnymi výletmi napr. cyklovýlety, kedy je kapacita autobusu využitá efektívnejšie.

3.5 ZABEZPEČENIE STRATEGICKÝCH A KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV, ŠTATISTÍK A PRIESKUMOV

V rámci aktivity sme zabezpečili vypracovanie štatistík návštevnosti v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok v porovnaní so susednými regiónmi a zber informácií o vybranej dani za ubytovanie v regióne Liptov. Štatistiky využívame pri hodnotení účinnosti realizovaných aktivít na rast návštevnosti a vybranej dane.

3.6 ZAVEDENIE HODNOTIACEHO SYSTÉMU KVALITY

V predchádzajúcich ročníkoch hodnotenia ubytovacích a reštauračných zariadení Liptovská hviezda sme sa stretávali s hlavnými problémami a to nie najlepšou prezentáciou jedál, komunikáciou s hosťom v reštaurácii a na recepcii. Preto sme piaty ročník projektu s názvom **Liptovská hviezda** zamerali výhradne na vzdelávanie a zvyšovanie kvality poskytovaných služieb. Pripravili sme dve školenia pre čašníkov a dve školenia pre stredný manažment v spolupráci s odborníkmi na kvalitu. Informáciu o projekte sme prezentovali v tlačovej správe.
Počet zúčastnených na školení „Zvyšovanie kvality v obsluhe“: 22
Počet zúčastnených na školení „Konštruktívne vedenie tímu“: 16
Termín realizácie: september – november 2017
Vzhľadom na úspešnosť projektu a jeho vyhodnotenie, plánujeme v projekte pokračovať aj v roku 2018 hodnotením kvality reštauračných zariadení, kaviarní, barov a cukrární v turistických centrách miest a obcí a realizáciou školení na zlepšenie kvality gastro služieb.

3.6 VZDELÁVACIE AKTIVITY

Školenie Webová analytika – Google Analytics a Google Tag Manager od A po Z (18.10.2018)
Školenie bolo zamerané na funkcie Google Analytics, ktorý je jeden z najlepších nástrojov na meranie a analyzovanie návštevnosti a správania návštevníkov na webe. Prednáška sa venovala tiež platforme Google Tag manager, ktorý slúžil na vkladanie kódov na webstránky bez pomoci vývojárov.

Školenie SEO optimalizácia
Google Search Console – analýza vyhľadávania a iné užitočné informácie. Google Analytics – určenie ušlých príležitostí a efektívnych vstupných stránok. Základná charakteristika SEO optimalizácie. Riešenie praktických SEO problémov. Analýza kľúčových slov – čo od nej môžeme očakávať, ako nám dáta formujú štruktúru webu a navigáciu na webe, čo je a na čo slúži klasifikačná analýza kľúčových slov.

III. ročník konferencie s workshopom k mestskému cestovnému ruchu - cieľom konferencie bolo zhodnotenie produktového balíka „Liptovský Mikuláš pre rodiny s deťmi – Dobrodružstvá s Mikulášom“ a produktov „Nechaj sa zlapať“, „Mikulášska synagóga“ a taktiež zadefinovanie nových cieľov, ktoré sa týkali hlavne súboru podujatí Mikulášske leto a nového produktového balíka „Mikuláš vás baví – Leto s Mikulášom“. V nákladoch na aktivitu sú zahrnuté náklady na lektorov, prenájom miestností, techniky, občerstvenie, pracovné a propagačné materiály.
Termín: 7.11.2017
Miesto: Liptovský Mikuláš
Počet účastníkov konferencie: 54

4. Hospodárenie Oblastnej organizácie cestovného ruchu REGION LIPTOV

Oblastná organizácia REGION LIPTOV vedie podvojné účtovníctvo podľa Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Vo svojom účtovníctve vedie oddelene výnosy a náklady spojené s hlavnou činnosťou súvisiacou s rozvojom cestovného ruchu a výnosy a náklady na jej podnikateľskú činnosť.

Informácia o hospodárení Oblastnej organizácie REGION LIPTOV k 31.12.2017

1. Náklady a výnosy OOCR REGION LIPTOV

Oblastná organizácia hospodárila v roku 2017 s členskými príspevkami vo výške 968 852 eur a dotáciou vo výške 871 937,08 eur na bežné výdavky a 13 200 eur na kapitálové výdavky. Výnosy z podnikateľskej činnosti boli 6 802,39 eur. Celkové výnosy predstavovali 1 893 477,65 eur.
Celkové náklady oblastnej organizácie REGION LIPTOV k 31.12.2017 predstavovali sumu 1 806 033,03 eur.
OOCR REGION LIPTOV realizovala plánované aktivity v súlade s plánom aktivít a projektom na ktorý získala dotáciu. Aktivity z členských príspevkov boli vo výške 980 102,03 eur o 59 220,91 eur nižšie v dôsledku nezrealizovaných aktivít a časového rozlíšenia.

Hospodárske výsledky OOCR REGION LIPTOV k 31.12.2017

	Plán 2017	Skutočnosť I.-XII.2017 v eur	Skutočnosť vs plan v eur	Skutočnosť vs plan v %
NÁKLADY	**1 937 278**	**1 806 033,03**	**-131 244,91**	**-7**
Aktivity z DOTACIE	**897 955**	**825 931,00**	**-72 024,00**	**-8**
Aktivity ČLENSKÉ PRÍSPEVKY / VL.ZDROJE	**1 039 323**	**980 102,03**	**-59 220,91**	**-6**
Aktivity členov z ČP	**725 364**	**687 773,30**	**-37 590,70**	**-6**
Prevádzka	**127 041**	**125 081,35**	**-1 960,09**	**-100**
Neuplatnená DPH	**7 000**	**5 500,77**	**-1 499,23**	**-2**
Aktivity príspevok KOCR zmluva 6700 EUR	**0**	**4 359,70**	**4 359,70**	**-21**
Aktivity príspevok KOCR zmluva 7000 EUR	**0**	**436,78**	**436,78**	**-**
Aktivity príspevok KOCR zmluva 10 000 EUR	**0**	**10 129,92**	**10 129,92**	**-**
Cestovka rezerva prevadzka 2017	**10 000**	**0,00**	**-10 000,00**	**-21**
Cestovka rezerva predchadzajuce roky *	**6 000**	**0,00**	**-6 000,00**	**-**
Manká a škody		**8 854,35**		
Členský príspevok KOCR	**96 515**	**96 975,00**	**460,00**	**-100**
Náklady - podnikateľská činnosť	**6 903**	**8 057,18**	**1 154,68**	**0**
Odpisy z dotacie (licencia softver, chodník, lezecka stena, zastavka Besenova, kyslikova draha, monitor	**46 000**	**19 292,21**	**-26 708**	**-58**
Odpisy VZ + dotacia	**0**	**7 962,56**	**7 963**	**-**
Odpisy z VZ	**14 500**	**5 678,91**	**-8 821**	**-61**
VÝNOSY	**1 918 607**	**1 893 477,65**	**-25 129**	**-1**
Dotácia	**897 955**	**871 937,08**	**-26 017,92**	**-3**
Dotácia KAPIT. VÝDAVKY	**0**	**0,00**	**0,00**	**-**
Členské prispevky	**967 152**	**968 852,00**	**1 700,00**	**0**
Výnosy podnikatelska činnosť	**7 500**	**6 802,39**	**-697,61**	**-9**
Príspevok KOCR	**0**	**14 796,48**	**14 796,48**	**-**
Dotácia na pracovné miesto	**0**	**3 544,00**	**3 544,00**	**-**
Výnosy LF účastnícky poplatok	**0**	**2 800,00**	**2 800,00**	**-**
Ostatné výnosy HC	**0**	**317,50**	**317,50**	**-**
Ostatné výnosy KAPIT. VÝDAVKY (, licencia softver, chodník, lezecká stena, zastavka Bešenová, kysliková dráha, monitor IC)	**46 000**	**24 428,20**	**-21 571,80**	**-47**
Ostatné výnosy KAPIT. VÝDAVKY (veža Matelko ...)				
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK / rezerva	**-18 671**	**87 444,62**	**106 115,56**	**-568**

Aktivity z dotácie boli realizované vo výške 825 931,00 eur, o 72 024,00 eur nižšie z dôvodu časového rozlíšenia zaúčtované do nákladov budúcich období (kampane na zahraničných trhoch). Náklady na prevádzku boli vo výške 125 081,35 eur, o 1 960,09 eur nižšie v porovnaní s plánom. OOCR REGION LIPTOV uhradila členské príspevky do KOCR Žilinský turistický kraj vo výške 96 975 eur.

Hospodársky výsledok k 31.12.2017 predstavuje účtovný zisk vo výške 87 444,62 eur. Zisk vznikol v dôsledku nižších nákladov o 131 233,91 eur, neboli zrealizované plánované aktivity 72 055,99 eur, plánované náklady na prevádzku cestovnej kancelárie boli uhradené z príspevku KOCR a tiež v dôsledku časového rozlíšenia. Uvedené hospodárske výsledky overil audítor.

4.2 Aktíva a pasíva k 31.12.2017

	Pasíva k 31.12.2017	**Spolu k 31.12.2017**
Súvaha k 31.12.2017		
Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok		**213 640,33**
Pokladňa, stravné lístky		*327,34*
Bankové účty		*155 746,57*
Finančné účty spolu		**156 073,91**
Náklady budúcich období		**102 996,46**
Pohľadávky dlhodobé		*0,00*
Pohľadávky krátkodobé (Klaster- 15269 eur)		*20 584,69*
Pohľadávky spolu		***20 584,69***
Tovar (LRC, domova kniha)		**3 914,22**
Majetok spolu		**496 325,01**
Cudzie zdroje /záväzky a rezervy/	28 478,48	28 478,09
Výnosy budúcich období /nevyčerpaná dotácia na BV - kampane, majetok/	218 663,09	218 663,09
Nevysporiadaný HV predchádzajúcich období /Region Liptov, Jasná, a LJT /	161 738,82	161 738,82
Hospodársky výsledok bežného roka	87 444,62	87 444,62
Pasíva spolu		**496 325,01**

K 31.12.2017 bol majetok hmotný a nehmotný majetok OOCR Region Liptov v zostatkovej cene výške 213 640,33 eur v členení: oddychová zóna Biela Púť, lezecká stena, prekážková dráha Bambuľka, 2 automobily Suzuki SX 4, informačný dotykový monitor, zástavka autobusu v Bešeňovej, kyslíková dráha Hrabovo, rozhľadňa v Liptovskom Jáne, licencia LRC, chodník okolo zasnežovacej nádrže, Fitpark Bešeňová, tabuľa Lutonského Biela púť, detské ihrisko Vtáčik, Vrbické pleso, veža Matelko, Drakopark, navigačný systém Demänovská Dolina, cykloprístrešok Háj – Nicovô, Náučný chodník Známa – Neznáma Čutkovská dolina ... atď..

V pohľadávkach krátkodobých k 31.12.2017 vo výške 20 584,69 eur je zahrnuté, postúpenie pohľadávok voči spoločnosti Klaster LIPTOV 15 269 eur, pohľadávky voči obchodným partnerom 3933,55 eur a iné pohľadávky v sume 1 382,14 eur.

Náklady budúcich období vo výške 102 996,46 eur zahŕňajú najmä on-line kampaň na domácom trhu 30 513 eur, kampaň na zahraničnom trhu 21 558,74 eur, kampaň rádio Expres 5 146,97 eur, interaktívna mapa Sitour 41 819,18 eur.

Cudzie zdroje sú záväzky z obchodného styku, záväzky voči zamestnancom, záväzky voči poisťovniam a daňovému úradu. Záväzky z obchodného styku boli k 31.12.2017 vo výške 12 928,02 eur.

Výnosy budúcich období predstavujú rozpustenie dotácie na majetok ako aj rozpustenie dotácie na bežné výdavky ktoré neboli účtované v roku 2017 v nákladoch.

**SPRÁVA O PREVERENÍ SÚLADU ÚČTOVNÍCTVA
SO ZÁKONOM č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení zmien
a Opatrením MF SR č. MF/24342/2007-74 v znení neskorších zmien, ktorým sa
ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné
jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania
Pre štatutárny orgán REGION LIPTOV – oblastná organizácia CR za rok 2017**

Uskutočnila som preverenie súladu účtovníctva so zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení zmien a Opatrením MF SR č. MF/24342/2007-74 v znení neskorších zmien, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania k 31. decembru 2017. Za účtovníctvo a zostavenie účtovnej závierky je zodpovedný štatutárny orgán. Mojou zodpovednosťou je na základe výsledkov preverenia vydať správu o tomto preverení.

Preverenie som uskutočnila v súlade s Medzinárodnými štandardami pre zákazky na preverenie. Podľa týchto štandardov mám previerku naplánovať a vykonať tak, aby som získala uistenie stredného stupňa, že účtovníctvo Oblastnej organizácie neobsahuje významné nesprávnosti. Preverenie sa obmedzuje najmä na získavanie informácií od štatutárneho orgánu a pracovníkov Oblastnej organizácie, na analytické postupy, a preto poskytuje menšie uistenie ako audit.

Na základe môjho preverenia som si nevšimla nič, čo by ma viedlo k domnienke, a ani som nezistila žiadne skutočnosti, na základe ktorých by som sa domnievala, že účtovníctvo Oblastnej organizácie CR REGION LIPTOV k 31. decembru 2017 nie je v súlade so zákonom o účtovníctve a postupmi účtovania.

3. mája 2018

Ing. Zdenka Slivková
Zodpovedný audítor
Licencia SKAU č. 513

974 01 Banská Bystrica, Komenského 10

PRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ
OBLASTNEJ ORGANIZÁCIE CESTOVNÉHO RUCHU REGION LIPTOV
ZA ROK 2017

Zhrnutie

Región Liptov už štyri roky realizuje aktivity pod spoločnou značkou LIPTOV. **Liptov si udržiava v počte návštevníkov a prenocovaní druhú pozíciu medzi horskými destináciami na Slovensku.** Liptov dosiahol rast návštevnosti a počtu prenocovaní napriek tomu, že nastal mierny pokles ubytovacích kapacít v minulom roku. Atraktívnosť regiónu neustále rastie vďaka **investíciám do cestovného ruchu**, **novým atrakciám** (ako napríklad Park Miniatúr Mini slovensko, ZOO Kontakt, Tatrapolis, Marina Liptov, Farma Východná aj ako produkty CR), **infraštruktúrnym projektom** (Známa-neznáma Čutkovská dolina, Cyklokorytnička, detské ihrisko Vrbické pleso, Drakopark, náučný chodník Príbeh vody), **silným eventom, ktoré sú motiváciou navštíviť región a marketingovým aktivitám, ktoré realizuje Oblastná organizácia REGION LIPTOV.**

Realizácia aktivít podľa projektu a spolupráca členov, koordinácia činností a lepší marketing aktivít jednoznačne prispieva k zvyšovaniu návštevnosti, rastu vybranej dane a k naplneniu cieľov, ktoré si dala OOCR REGION LIPTOV. K najúspešnejším aktivitám minulého roka patrí: projekt bezplatnej prepravy turistov počas zimnej turistickej sezóny SKI & AQUA BUS, ktorý využilo 98 tis. turistov lyžiarov, letná kampaň Všetko je na Liptove, Liptov Region Card, ktorú získalo takmer 40 tis. návštevníkov regiónu, Drakopark, podujatia na zviditeľnenie regiónu a oživenie centier miest ako **LIPTOVFEST, Bešeňová fashion opening, Dračie noci, Mikulášske leto, Svätojánske noci, Drevené kráľovstvo a ŠVÁBKAFEST, Winter music opening,** ktoré boli podporené celoslovenskou kampaňou. Rastu návštevnosti prispela aj realizácia viacerých infraštruktúrnych projektov: športová a zábavná zóna Bešeňová, športová fit zóna pre rodiny v Trnovci , vyhliadková terasa Sidorovo, ďalších 40 km značených cyklotrás.

Realizácia aktivít projektu výrazne prispela k zvyšovaniu atraktívnosti destinácie a rastu počtu návštevníkov. Realizované aktivity posilnili silné stránky destinácie a výrazne eliminovali slabé stránky destinácie.

Pokračovali sme v **propagácii značky Liptov** na domácom trhu a zahraničných trhoch prostredníctvom marketingových kampaní. Na podporu letného turizmu sme realizovali kampaň s úspešným komunikačným konceptom **Všetko je na Liptove**, ktorá komunikuje Liptov ako tradičný a moderný región a zároveň komunikuje širokú ponuku atrakcií na Liptove. Vďaka kampani sme mali 10 a pol milióna zobrazení a regionálna stránka www.visitliptov.sk dosiahla 82 % bolo nových návštevníkov. Súčasťou letnej kampane bola aj sponzoringová kampaň v hlavnom vysielacom čase na TV JOJ. Letnú kampaň sme podporili silnou PR kampaňou s 30 tlačovými správami, vďaka ktorým sme mali viac ako 200 výstupov v printoch, na weboch a rádiách a desiatky výstupov v celoplošných televíziách - TV Markíza, TV JOJ, STV. Kampaň bola úspešná, plánujeme ju opakovať.
On-line kampane sme realizovali aj na prilákanie turistov z Českej republiky a z krajín s pravidelným leteckým spojením Veľká Británia, Pobaltie a Ukrajinský trh.

Prostredníctvom pravidelného mediálneho servisu a projektu **Liptov News** sme zvýšili povedomie o regióne, aktivitách a novinkách. Veľký dôraz kladieme na komunikáciu na sociálnych sieťach. Uverejňovaním reportáží Liptov News a prostredníctvom on-line kampaní sa snažíme reagovať na trendy v komunikácii a zlepšovať propagáciu podujatí, aby sme prilákali čo najviac turistov na Liptov.

Pokračovali sme v realizácii poznávacích produktov pre návštevníkov: zábavná hra pre rodiny s deťmi **Poklady na Liptove, zábavná hra Drakopark**, **Tvorivé dielne vo Vlkolínci a interaktívne aktivity Nechajte sa zlapať na oživenie a zatraktívnenie centra mesta Litovský Mikuláš**. Tieto aktivity

motivovali návštevníkov a turistov poznávať Liptov, jeho atrakcie a krásy. Tiež prispievajú k zatraktívneniu pobytu návštevníkov na Liptove. Do aktivít sa zapojilo takmer 30 000 návštevníkov.

Pri budovaní **Cykloregiónu** sme sa v minulých rokoch sústredili na zmapovanie stavu cyklotrás, infraštruktúry a identifikovanie priorít pri premene Liptova na cykloregión. Každý rok teraz zlegalizujeme a vyznačíme cca 40-50 nových trás, plus musíme zabezpečovať ich údržbu a obnovu. Zároveň aktualizujeme a distribuujeme **cyklistickú mapu** Liptova, ktorá je aj v online verzii na webovej stránke. Pred 3 rokmi sme vytvorili populárnu eventovú značku **„S deťmi na kolesách“**, čo je rodinné cyklopodujatie a každý rok ho robíme na inom miesto v regióne. Na podporu produktu sme spoluorganizovali podujatie Ružomberské schody. Novinkou v roku 2017 bol letný produkt nedeľných cyklovýletov, v ktorom by sme chceli pokračovať a vylepšiť aj v ďalších rokoch.

Na podporu produktu **turistika** sme zatraktívnili v Demänovskej doline existujúci náučný chodník **Príbeh vody** vinúci sa popri riečke Demänovka a doplnili o mobiliár. V Hrabovskej doline začína náučný chodník **Medvedia cesta,** kde sa rodiny s deťmi dozvedia viac o živote medveďa hnedého, uvidia medvedí brloh alebo sa môžu odfotiť s maketou medveďa ktorý sa v tejto lokalite vyskytuje. Na zlepšenie prezentácie **turistiky** sme pripravili dve prezentačné videá z náučného chodníka Príbeh vody v Demänovskej Doline a okolia Sidorova a Ružomberka, ktoré boli prezentované na www.hiking.sk a na facebookovom profile regiónu Liptov. Doplnili sme infraštruktúru v Bešeňovej, Liptovskom Trnovci a Pavčinej Lehote o relaxačné a športové zóny.

Pokračujeme v tradícii spoločného otvorenia letnej a zimnej turistickej sezóny. V minulom roku sa uskutočnilo otvorenie letnej turistickej sezóny v novom parku svetových miniatúr Tatrapolis a zimnej turistickej sezóny na Chopku. V rámci projektu sme realizovali podujatia na oživenie a zatraktívnenie mikroregiónov, aby sa stali stálou ponukou CR v regióne ako aj podujatia v TOP strediskách cestovného ruchu na zvyšovanie návštevnosti regiónu. Medzi podujatia patria **Kraslicou na Chopok, Dračie noci na Chopku, LiptovFest, Drevené kráľovstvo, Švábkafest, Svätojánske noci**. Podujatia boli podporené on-line a billboardovými kampaňami s cieľom prilákať na Liptov čo najviac turistov.
Pokračovali sme v úspešnom **projekte SKI & AQUA BUS-u**, ktorý prepojil všetky najväčšie turistické centrá Liptova. Premával na linkách Tatralandia-Jasná, Liptovský Ján –Jasná, Lúčky-Jasná, Lúčky-Malinô Brdo. SKI & AQUA BUS **previezol počas zimnej sezóny 97 tisíc lyžiarov**. Projekt zabezpečil komfortnú dopravu klientov do lyžiarskych centier, čo prispelo k zlepšeniu obsadenosti ubytovacích zariadení v lokalitách vzdialenejších od lyžiarskych stredísk. Projekt bol pozitívne hodnotený zo strany turistov a ubytovateľov.
Pokračovali sme vo vernostnom projekte Liptov Region Card (LRC). Zľavovú kartu LRC poskytujeme každému klientovi zdarma, ak ubytovateľ odvedie daň za ubytovanie mestskému/obecnému úradu. Využívali sme regionálny register ubytovaní, vďaka ktorému má samospráva prehľad o počte ubytovaní u jednotlivých ubytovateľov. **Vďaka projektu Liptov Region Card sa nám darí systematicky znižovať počet nelegálnych ubytovateľov a zvyšovať výšku vybranej dane z ubytovania** (nárast vybranej dane o 145 216 eur, čo predstavuje 12,8 % v roku 2017 v porovnaní s rokom 2016).
Realizované aktivity výrazne prispeli k naplneniu cieľov oblastnej organizácie, rastu návštevnosti a počtu prenocovaní. Štatistiky potvrdzujú, že Liptov napreduje v raste návštevnosti a prenocovaní. Treba pokračovať v súčasnom trende, v realizácii úspešných aktivít a projektov, neustále zvyšovať atraktívnosť regiónu a pokračovať v organizovaní etablovaných úspešných podujatí, zvyšovať ich kvalitu a jedinečnosť a zlepšovať ich prezentáciu.

V Liptovskom Mikuláši, 30.4.2018

Ing. Darina Bartková
výkonná riaditeľka
REGION LIPTOV